

**Izvješće o izvršenju Plana djelovanja Grada Zagreba
u području prirodnih nepogoda za 2023.**

Zagreb, veljača 2024.

I. UVOD

Temeljem članka 18. stavka 1. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda (Narodne novine 16/19; u daljnjem tekstu: Zakon) Gradska skupština Grada Zagreba do 30. studenoga tekuće godine donosi plan djelovanja za sljedeću kalendarsku godinu radi određivanja mjera i postupanja djelomične sanacije šteta od prirodnih nepogoda. Planom djelovanja definiraju se kriteriji i ovlasti za proglašenje prirodne nepogode, procjena štete od prirodne nepogode, dodjela pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda nastalih na području jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, upis u Registar šteta od prirodnih nepogoda te druga pitanja u vezi s dodjelom pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda.

Temeljem članka 18. stavka 2. Zakona, Plan djelovanja sadržava:

- popis mjera i nositelja mjera u slučaju nastajanja prirodne nepogode,
- procjene osiguranja opreme i drugih sredstava za zaštitu i sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva,
- sve druge mjere koje uključuju suradnju s nadležnim tijelima iz Zakona i/ili drugih tijela, znanstvenih ustanova i stručnjaka za područje prirodnih nepogoda.

Gradska skupština Grada Zagreba je na 17. sjednici od 10. studenoga 2022. donijela Plan djelovanja Grada Zagreba u području prirodnih nepogoda za 2023. (Službeni glasnik Grada Zagreba 33/22).

Pravni temelj za izradu Izvješća o izvršenju Plana djelovanja Grada Zagreba u području prirodnih nepogoda za 2023. je članak 18. stavak 3. Zakona kojim je propisano da gradonačelnik Grada Zagreba, Gradskoj skupštini Grada Zagreba, do 31. ožujka tekuće godine dostavlja izvješće o izvršenju plana djelovanja za proteklu kalendarsku godinu.

II. PRIRODNE NEPOGODE

Prirodnom nepogodom, smatraju se iznenadne okolnosti uzrokovane nepovoljnim vremenskim prilikama, seizmičkim uzrocima i drugim prirodnim uzrocima koje prekidaju normalno odvijanje života, uzrokuju žrtve, štetu na imovini i/ili njezin gubitak te štetu na javnoj infrastrukturi i/ili u okolišu.

Prirodnim nepogodama smatraju se:

- potres,
- olujni i orkanski vjetar,
- požar,
- poplava,
- suša,
- tuča, kiša koja se smrzava u dodiru s podlogom,
- mraz,
- izvanredno velika visina snijega,
- snježni nanos i lavina,
- nagomilavanje leda na vodotocima,
- klizanje, tečenje, odronjavanje i prevrtanje zemljišta,

- druge pojave takva opsega koje, ovisno o mjesnim prilikama, uzrokuju bitne poremećaje u životu ljudi na određenom području.

Štetama od prirodnih nepogoda ne smatraju se one štete koje su namjerno izazvane na vlastitoj imovini te štete koje su nastale zbog nemara i/ili zbog nepoduzimanja propisanih mjera zaštite. Skupine dobara za koje se utvrđuje šteta: građevine, oprema, zemljište, dugogodišnji nasadi, šume, stoka, obrtna sredstva, ostala sredstva i dobra.

Prirodna nepogoda proglašava se ako je vrijednost ukupne izravne štete najmanje 20 % vrijednosti izvornih prihoda jedinice lokalne samouprave za prethodnu godinu ili ako je prirod (rod) umanjen najmanje 30 % prethodnog trogodišnjeg prosjeka na području jedinice lokalne samouprave ili ako je nepogoda umanjila vrijednost imovine na području jedinice lokalne samouprave najmanje 30 %. Ispunjenje uvjeta za proglašenje prirodne nepogode utvrđuje Gradsko povjerenstvo Grada Zagreba za procjenu šteta od prirodnih nepogoda (u daljnjem tekstu: Gradsko povjerenstvo Grada Zagreba).

III. MJERE UBLAŽAVANJA I UKLANJANJA IZRAVNIH POSLJEDICA PRIRODNE NEPOGODE

Sukladno Planu djelovanja Grada Zagreba u području prirodnih nepogoda za 2023. pod pojmom mjere smatraju se sva djelovanja Grada Zagreba vezana za sanaciju nastalih šteta, ovisno o naravi, odnosno vrsti prirodne nepogode koja je izgledna za odredno područje, odnosno o njihovim posljedicama. Kako se prirodne nepogode uglavnom javljaju iznenada i ne nastaju uvijek štete istih razmjera, u ovom dijelu moguće je provesti:

- preventivne mjere radi umanjenja posljedica prirodne nepogode,
- mjere za ublažavanje i otklanjanje izravnih posljedica prirodne nepogode.

Preventivne mjere radi umanjenja posljedica prirodne nepogode obuhvaćaju: saniranje postojećih klizišta, uredovanje kanala i propusta uz prometnice, uredovanje korita potoka, rječica i rijeka, uređenje retencija, izgradnju barijera za sprečavanje odnošenja zemlje izvan poljoprivrednih površina, rušenje starih i trulih stabala, postavljanje zaštitnih mreža protiv tuče i slično.

Mjere za ublažavanje i otklanjanje izravnih posljedica prirodne nepogode podrazumijevaju procjenu šteta i posljedica; sanaciju nastalih oštećenja i šteta. Sanacija obuhvaća aktivnosti kojima se otklanjaju posljedice prirodne nepogode - pružanje prve pomoći unesrećenima ako ih je bilo, čišćenje stambenih, gospodarskih i drugih objekata od nanosa mulja, šljunka, drveća i slično, uklanjanje odronjene zemlje, mulja i šljunka s cesta i lokalnih putova te sve ostale radnje kojima se smanjuju nastala oštećenja. Ove mjere provode se organizirano na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini sukladno pravima i obvezama sudionika. S ciljem pravodobnog i učinkovitog ublažavanja i uklanjanja izravnih posljedica, procjena štete od ekstremnih prirodnih uvjeta u pravilu se obavlja odmah ili u najkraćem roku.

IV. IZVJEŠĆE O PROVEDENIM AKTIVNOSTIMA I MJERAMA U 2023.

Tijekom 2023. godine su se odvijale aktivnosti u dvanaest gradskih četvrti gdje su pripadnici civilne zaštite stjecali i obnavljali znanja o prepoznatim rizicima u pojedinim gradskim četvrtima, operativnim planovima i aktivnostima operativnih snaga u sustavu civilne zaštite Grada Zagreba. Provedena su i osposobljavanja 250 pripadnika postrojbi civilne zaštite opće i specijalističke namjene za pružanje prve pomoći unesrećenima na tri različite razine ovisno o potrebama i prethodnim znanjima i vještinama. Ujedno, radi razvoja i učinkovitog funkcioniranja sustava civilne zaštite s posebnim naglaskom na uvježbavanje operativnih snaga sustava civilne zaštite, održana je zajednička vježba s više od 350 sudionika. Vježbom je po prvi puta provjeravana spremnost i organizacija snaga prilikom odaziva budući da scenarij vježbe, odnosno vrijeme, mjesto i sadržaj nisu bili poznati sudionicima unaprijed već su na vježbu pozivani na jednak način kao i u realnoj situaciji.

Gradska skupština Grada Zagreba je na 29. sjednici od 13. prosinca 2023. donijela Plan djelovanja Grada Zagreba u području prirodnih nepogoda za 2024. (Službeni glasnik Grada Zagreba 42/23). Nadalje, na istoj sjednici Gradska skupština je donijela Odluku o izmjeni Odluke o osnivanju Gradskog povjerenstva Grada Zagreba za procjenu šteta od prirodnih nepogoda (Službeni glasnik Grada Zagreba 42/23).

U izvještajnom razdoblju, na području Grada Zagreba u 2023. nisu bili ispunjeni uvjeti za proglašenje prirodne nepogode, stoga nije ni proglašena prirodna nepogoda niti su provedene mjere ublažavanja i uklanjanja posljedica prirodnih nepogoda sukladno Zakonu. Shodno navedenom, nisu dodijeljena sredstva za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda. Isto tako, u izvještajnom razdoblju nisu dodijeljena sredstva žurne pomoći iz državnog proračuna ni iz proračuna Grada Zagreba.

Uslijed nevremena koje je zadesilo Grad Zagreb 19. i 21. srpnja 2023. godine, a koje je nanijelo materijalna oštećenja na imovni građana Grada Zagreba, Grad Zagreb je pristupio evidentiranju nastalih oštećenja na imovini građana te utvrđivanju kriterija, uvjeta i načina dodjele novčane pomoći za saniranje nastalih oštećenja. Utvrđeno je da sukladno Zakonu nisu ispunjeni kriteriji za proglašenje prirodne nepogode na području Grada Zagreba. Nastavno na tu činjenicu, Gradska skupština Grada Zagreba donijela je Odluku o novčanoj pomoći za sanaciju oštećenja nastalih na imovini zbog nevremena na području Grada Zagreba 19. i 21. srpnja 2023. (Službeni glasnik Grada Zagreba 32/23). Odlukom se utvrđuju uvjeti i način dodjele novčane pomoći za sanaciju oštećenja nastalih na imovini uslijed navedenih nevremena, a koju će Grad Zagreb isplatiti prijaviteljima štete na imovini-fizičkim osobama. Dodatno, intenzivirale su se sve aktivnosti na raščišćavanju posljedica te su uz vatrogasce i pripadnike Civilne zaštite na teren izašle sve operativne službe Zagrebačkog holdinga. Koordiniranim radom podružnica Zrinjevac, Zagrebačke ceste, Čistoća i društva VIO d.o.o. radilo se na čišćenju slivnika za oborinske vode, popravljajući semafora, čišćenju javnih površina, prometnica, sanaciji drveća, prikupljanju, utovaru i odvozu porušenih stabala i sl. sa svom raspoloživom mehanizacijom. Radovi su se odvijali intenzivno u dvije smjene kako bi se raščistile javne površine i normalizirali uvjeti. Posljedice nevremena su se otklanjale nešto manjim intenzitetom sve do

kraja 2023. godine. U tom periodu srušeno je oko 1500 komada drveća oštećenog u nevremenu, orezano je oko 11.000 kom dok je prikraćivanje obavljeno na 600 stabala. Uskladišteno je oko 6.800 tona oštećenog drveća i ostale hortikulture nastalih kao posljedica nevremena u gradu Zagrebu. Obzirom da su i sva groblja pretrpjela štetu, djelatnici podružnice Gradska groblja također su intenzivno radili na otklanjanju posljedica i normalizaciji uvjeta, kao i djelatnici podružnice Tržnice Zagreb koji su otklanjali posljedice nevremena s gradskih tržnica.